

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

KNO.410.010.03.2017
P/17/027

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/027 – System awansu zawodowego nauczycieli
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
KontrolerKontroler	Agnieszka Pawlikowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO.410.010.03.2017 z dnia 21 września 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. H. Wieniawskiego w Łodzi, ul. Sosnowa 9, 90-001 Łódź (dalej: Szkoła lub OSM).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Ircha, dyrektor OSM od 1 września 2001 r. (dowód: akta kontroli str. 40-43)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

W latach 2015-2017² nauczyciele Szkoły starający się o uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego spełnili wymagania określone w § 7 i § 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie awansu zawodowego³. Wprowadzone przez nich zmiany do procesu nauczania były trwałe, m.in. kontynuowano zadania realizowane w okresie poprzedzającym uzyskanie stopnia awansu zawodowego. Uzyskane w ramach awansu zawodowego kompetencje wpływały na jakość procesu nauczania oraz rozwój zawodowy nauczycieli. Pomimo tego, w ocenie NIK, prowadzone w Szkole postępowania w sprawie nadania nauczycielom stopni awansu zawodowego nie były w pełni rzetelne. W OSM wprowadzono mechanizmy motywujące nauczycieli dyplomowanych do dalszego rozwoju zawodowego. Wszyscy nauczyciele Szkoły uczestniczyli w latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 w doskonaleniu zawodowym.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Działania skutkujące podniesieniem jakości pracy szkoły polegały na prowadzeniu zajęć w ramach „przedszkola muzycznego”, organizowaniu imprez muzycznych (np. Pikników na Sosnowej), koncertów okolicznościowych oraz przygotowaniu uczniów OSM do konsultacji muzycznych. Zarówno nauczyciele dyplomowani i mianowani wykorzystywali podczas zajęć lekcyjnych technologie informacyjno-komunikacyjne (na poziomie od 10% do 100% zajęć lekcyjnych). Nauczyciele dyplomowani po zakończeniu stażu kontynuowali prowadzenie zajęć dodatkowych przygotowujących uczniów do udziału w konkursach artystycznych. Natomiast nauczyciele mianowani po ukończeniu stażu kontynuowali różne działania na rzecz środowiska lokalnego.

Staże na stopnie awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego w Szkole organizowano nie w pełni rzetelnie. Przypadki odstępstwa od obowiązujących zasad postępowania wystąpiły we wszystkich etapach prowadzenia

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Do dnia zakończenia kontroli, tj. 25 października 2017 r.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. poz. 393); dalej: „rozporządzenie w sprawie awansu zawodowego nauczycieli”.

staży, tj.: dopuszczania do realizacji stażu bez przepracowania przez nauczyciela wymaganego okresu dwóch lat od uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego, niedostosowania planu rozwoju zawodowego nauczyciela do skróconego okresu stażu, przekroczenia terminu na dokonanie oceny dorobku zawodowego za okres stażu oraz niezasięgania opinii rady rodziców przy ustalaniu oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu.

Nauczyciele Szkoły, zarówno w trakcie stażu jak i po jego zakończeniu, aktywnie uczestniczyli w różnych formach doskonalenia zawodowego. Czterech nauczycieli dyplomowanych w pierwszym roku po uzyskaniu tego stopnia awansu zawodowego ukończyło łącznie 21 różnych form doskonalenia zawodowego (o 23% więcej niż w ostatnim roku stażu). Pięciu nauczycieli mianowanych w roku zakończenia stażu wzięło udział łącznie w 26 różnych formach doskonalenia zawodowego, natomiast w pierwszym roku po uzyskaniu tego stopnia uczestniczyli oni łącznie w 15 formach doskonalenia.

Przeciętnie w tych latach nauczyciel szkoły ukończył odpowiednio od dwóch do czterech form doskonalenia zawodowego. Szkoła dofinansowywała udział w doskonaleniu zawodowym nauczycieli odbywających staż na stopień nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego zgodnie z ich potrzebami wyrażonymi w planach rozwoju zawodowego. Z opóźnieniem 68 dni Szkoła złożyła do organu prowadzącego wniosek o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2017 r.

Dyrektor Szkoły motywowała nauczycieli (w tym nauczycieli dyplomowanych) do dalszego rozwoju zawodowego uwzględniając przy ustalaniu dodatku motywacyjnego uczestnictwo nauczyciela w doskonaleniu, a także przyznając nagrody za osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczej. Występowała również z wnioskami o nagrody Dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Nadawanie nauczycielom stopni awansu zawodowego

Opis stanu
faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą, tj. w latach szkolnych 2015/2016-2017/2018 (do 25 października 2017 r.) w skład OSM w Łodzi wchodziły Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia i Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia. OSM jest publiczną ogólnokształcąca szkołą artystyczną, która daje w stopniu I podstawy wykształcenia muzycznego oraz wykształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, zaś w II stopniu wykształcenie w zawodzie muzyk oraz wykształcenie ogólne w zakresie gimnazjum i liceum ogólnokształcącego, umożliwiające uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. Od 1 września 2017 r. w skład OSM wchodzi: ośmioletnia ogólnokształcąca szkoła muzyczna I stopnia oraz sześcioletnia ogólnokształcąca szkoła muzyczna II stopnia.

W roku szkolnym 2017/2018 funkcjonuje 27 oddziałów (w tym: 15 oddziałów w szkole I stopnia i 12 oddziałów w szkole II stopnia) z 559 uczniami, przy zatrudnieniu łącznie 168 nauczycieli, w tym 101 (60%) dyplomowanych, 54 (32%) mianowanych, 12 (7%) kontraktowych oraz jeden nauczyciel stażysta (1%).

W roku szkolnym 2016/2017 funkcjonowało 28 oddziałów (w tym: 15 oddziałów w szkole I stopnia i 13 oddziałów w szkole II stopnia) z 555 uczniami, przy zatrudnieniu łącznie 172 nauczycieli, w tym 97 (56%) dyplomowanych, 56 (33%) mianowanych, 17 (10%) kontraktowych oraz dwóch nauczycieli stażystów (1%).

W roku szkolnym 2015/2016 funkcjonowało 29 oddziałów (w tym: 15 oddziałów w szkole I stopnia i 14 oddziałów w szkole II stopnia), z 560 uczniami, przy zatrudnieniu łącznie

173 nauczycieli, w tym 90 (52%) dyplomowanych, 62 (36%) mianowanych, 17 (10%) kontraktowych oraz czterech nauczycieli stażystów (2%).

W roku szkolnym 2017/2018 w stosunku do roku szkolnego 2015/2016 udział nauczycieli dyplomowanych wzrósł o 11%, natomiast spadł udział nauczycieli mianowanych o 13% i kontraktowych o 75%.

(dowód: akta kontroli str. 5-39, 44-70)

2. W latach szkolnych 2014/2015-2016/2017 (do 31 sierpnia) dziewięciu nauczycieli odbyło staż na stopień nauczyciela mianowanego, otrzymało pozytywną ocenę dorobku zawodowego za okres stażu oraz uzyskało stopień nauczyciela mianowanego. W tym samym czasie staż na stopień nauczyciela dyplomowanego ukończyło 11 nauczycieli, zaś dziesięciu⁴ uzyskało pozytywną ocenę dorobku zawodowego za okres stażu. Stopień nauczyciela dyplomowanego uzyskało sześciu nauczycieli.

Badaniami kontrolnymi objęto przebieg stażu na kolejny stopień awansu zawodowego w latach szkolnych 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 dziesięciu losowo wybranych nauczycieli odbywających staż: czterech na stopień awansu nauczyciela mianowanego i sześciu na stopień nauczyciela dyplomowanego. Nauczyciele ci posiadali kwalifikacje właściwe dla danego typu i rodzaju szkoły wskazane rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli szkół artystycznych, placówek kształcenia artystycznego i placówek doskonalenia nauczycieli⁵ oraz rozpoczęli staż po złożeniu do dyrektora OSM właściwych wniosków z załączonymi planami rozwoju zawodowego (zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli). Dyrektor OSM zatwierdzała plany rozwoju zawodowego nauczycieli w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia zajęć szkolnych w danym roku (zgodnie z § 3 ust. 3 ww. rozporządzenia). W jednym przypadku dyrektor OSM zwróciła nauczycielowi projekt planu rozwoju zawodowego do poprawy, a w drugim przypadku dokonała korekty planu rozwoju zawodowego w trakcie trwania stażu. Nauczycielom kontraktowym przydzielono opiekuna stażu, stosownie do art. 9c ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁶, przy czym w jednym przypadku nastąpiła zmiana opiekuna w trakcie trwania stażu.

Sprawozdanie z realizacji planu rozwoju zawodowego w terminie 30 dni od zakończenia stażu, stosownie do § 4 ust. 4 ww. rozporządzenia, przedłożyło dyrektorowi OSM dziewięciu nauczycieli spośród dziesięciu objętych badaniami kontrolnymi. W ośmiu przypadkach dyrektor OSM w terminie wynikającym z art. 9c ust. 6 KN, tj. 21 dni od dnia złożenia przez nauczyciela sprawozdania, ustaliła ocenę dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu.

(dowód: akta kontroli str. 240-271, 275-284, 285-375, 392-422, 426-625, 664-670)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor OSM wyraziła zgodę na odbycie stażu na stopień nauczyciela mianowanego jednemu nauczycielowi⁷ pomimo nieprzepracowania w szkole dwóch lat od uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego, wymaganego art. 9d ust. 4 KN.

⁴ Do czasu zakończenia kontroli (25 października 2017 r.) jeden nauczyciel nie złożył sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego, a sprawozdanie drugiego nauczyciela zostało złożone w dniu 1 września 2017 r. Dyrektor OSM dokonała oceny dorobku zawodowego nauczyciela w dniu 20 października 2017 r. Jeden nauczyciel uzyskał pozytywną ocenę dorobku zawodowego za okres stażu przed okresem objętym kontrolą.

⁵ Dz.U. poz. 784.

⁶ Dz.U. z 2017 r. poz. 1189 ze zm.; dalej: „KN”.

⁷ Spośród dziesięciu.

Dotyczy to nauczyciela (M.P.), który uzyskał stopień nauczyciela kontraktowego w dniu 20 czerwca 2013 r., a w dniu 2 września 2014 r. zwrócił się z wnioskiem do dyrektora OSM o rozpoczęcie stażu na stopień nauczyciela mianowanego z dniem 1 września 2014 r., tj. po roku od uzyskania poprzedniego stopnia awansu zawodowego. Dyrektor OSM wyraziła na to zgodę w dniu 2 września 2014 r. Umożliwiło to nauczycielowi odbycie stażu i wszczęcie postępowania na stopień nauczyciela mianowanego (po odbyciu stażu zakończonego pozytywną oceną dorobku zawodowego, nauczyciel w dniu 22 sierpnia 2017 r. przystąpił do egzaminu na stopień nauczyciela mianowanego przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i zdał ten egzamin).

Dyrektor OSM wyjaśniła, że błędne dopuszczenie nauczyciela do stażu spowodowane było niesprawdzeniem w kadrach daty uzyskania przez nauczyciela stopnia nauczyciela kontraktowego.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli świadczy to o nierzetelnym nadzorze dyrektora OSM nad przebiegiem postępowania o nadawanie nauczycielom stopni awansu zawodowego. Błąd ten nie został usunięty również na etapie wydawania nauczycielowi zaświadczenia o przebiegu stażu, załączanego przez nauczyciela do wniosku o wszczęcie postępowania o nadanie stopnia nauczyciela mianowanego, w efekcie otwierając nauczycielowi drogę do przystąpienia do egzaminu.

(dowód: akta kontroli str. 464-467, 628-637)

2. Nierzetelnie Dyrektor OSM zorganizowała jednemu nauczycielowi staż na stopień nauczyciela mianowanego w trybie skróconym na podstawie art. 9c ust. 2 KN.

Nauczyciel (J.S.-B.) uzyskał w dniu 1 października 2008 r. tytuł nauczyciela kontraktowego w trybie wskazanym w art. 9a ust. 3 KN, co upoważniało dyrektora OSM do ustalenia nauczycielowi skróconego okresu stażu na stopień nauczyciela mianowanego do jednego roku i dziewięciu miesięcy (o jeden rok) na podstawie art. 9c ust. 2 KN. Jednak nauczyciel złożył wniosek wraz z planem rozwoju zawodowego o rozpoczęcie od 1 września 2013 r. stażu przewidzianego na okres dwóch lat i dziewięciu miesięcy. Zgodnie z przedłożonym przez nauczyciela sprawozdaniem za okres stażu, trwał on jednak jeden rok i dziewięć miesięcy (od 1 września 2013 r. do 31 maja 2015 r.). W dokumentacji szkolnej nie zapewniono pisemnej informacji dyrektora o skróceniu nauczycielowi stażu do roku i dziewięciu miesięcy.

Z wyjaśnienia Dyrektor OSM wynika, że dopiero po zatwierdzeniu planu rozwoju zawodowego nauczyciela na okres dwóch lat i dziewięciu miesięcy okazało się, że nauczyciel jest uprawniony do skróconego stażu, stąd staż nauczyciela trwał rok i dziewięć miesięcy. W dokumentach brak jest jednak pisemnej informacji skierowanej do nauczyciela o skróceniu stażu.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że plan rozwoju zawodowego nauczyciela powinien być dostosowany do okresu trwania stażu. Decyzja o skróceniu okresu stażu powinna być podjęta najpóźniej w momencie zatwierdzenia planu rozwoju zawodowego, bo w przeciwnym razie nie będzie on stanowił właściwego określenia ścieżki rozwoju zawodowego nauczyciela.

(dowód: akta kontroli str. 596-625, 628-637)

3. Dyrektor OSM, z przekroczeniem 21-dniowego terminu określonego w art. 9c ust. 6 KN, dokonała oceny dorobku zawodowego za okres stażu dwóch nauczycieli na stopnie

nauczyciela dyplomowanego, tj. z opóźnieniem wynoszącym w jednym przypadku około jednego miesiąca, a w drugim – około jednego roku⁸.

Z wyjaśnienia Dyrektora OSM wynika, że zaniebdania te były spowodowane jej licznymi obowiązkami służbowymi.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli dotrzymanie terminu ustalenia oceny ma istotne znaczenie dla dalszego przebiegu postępowania o nadanie stopnia awansu zawodowego nauczycielom, bowiem od daty tej oceny obliczany jest bieg trzyletniego okresu na złożenie przez nauczyciela dyplomowanego wniosku o wszczęcie postępowania kwalifikacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 344, 357-375, 384-391, 668-670, 1079).

4. W przypadku pięciu ocen dorobku zawodowego (na sześć badanych z lat szkolnych 2014/2015-2015/2016), przed ich ustaleniem dyrektor OSM nie zasięgnęła opinii Rady Rodziców na temat pracy właściwych nauczycieli, do czego zobowiązuje art. 9c ust. 6 pkt 1 i 2 KN.

Dyrektor OSM nie wskazała przyczyn tłumaczących to zaniechanie, potwierdzając jedynie fakt nieskładania formalnych wniosków do Rady Rodziców o przedstawienie opinii.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli zaniechanie to, mimo że nie czyni nieważności samej oceny, oznacza jednak brak obiektywności Dyrektora przy ocenianiu dorobku zawodowego nauczycieli, a także niewłączanie społecznego przedstawicielstwa rodziców w ustawowo określonym zakresie w działalność szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 241, 286, 310, 344, 393, 427, 462, 494, 544, 597, 668-670)

5. Dyrektor OSM dopuściła do niewywiązania się dwóch opiekunów stażu na stopień nauczyciela mianowanego z obowiązku złożenia projektów oceny dorobku zawodowego nauczyciela w terminie do 14 dni od zakończenia stażu, określonym w § 5 rozporządzenia w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli.

W przypadku jednego nauczyciela (J.S.-B.) opiekun stażu sporządził projekt oceny dorobku zawodowego nauczyciela w dniu 20 czerwca 2015 r., tj. sześć dni po terminie (staż zakończył się 31 maja 2015 r.), a w przypadku drugiego nauczyciela (J.J.) – w dniu 20 czerwca 2016 r., tj. sześć dni po terminie (staż zakończył się 31 maja 2016 r.).

Dyrektor OSM wyjaśniła, że przyczyną niezachowania terminu był nadmiar obowiązków zleconych opiekunom nauczycieli.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że opóźnienia takie mogą potencjalnie skutkować opóźnieniem w dokonaniu oceny dorobku zawodowego nauczyciela przez dyrektora szkoły, a w dalszej konsekwencji wpływać na niedochowanie terminu złożenia przez nauczyciela wniosku o wszczęcie postępowania o nadanie stopnia awansu zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 449, 601, 628-637, 665-670)

6. Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że przyjęte w planach rozwoju zawodowego nauczycieli terminy na realizację zadań w okresie stażu były określone zbyt ogólnie. Analiza dokumentacji 10 nauczycieli wykazała m.in., że w planach rozwoju zawodowego nauczycieli przyjęto nieprecyzyjne terminy realizacji zadań np.: „według potrzeb”, „cały okres stażu”, „na bieżąco”, „w ciągu całego stażu”, „zgodnie z zapotrzebowaniem”.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła m.in. że ocenia pracę nauczycieli również na podstawie osiągnięć uczniów oraz codziennej pracy nauczycieli.

⁸ Jeden z nauczycieli (K.R.-W.) złożył sprawozdanie w dniu 25 czerwca 2015 r., zaś ocenę dorobku zawodowego sporządził w dniu 28 czerwca 2016 r.; drugi nauczyciel (E.Z.) złożył sprawozdanie w dniu 1 września 2017 r. ze stażu zakończonego w dniu 31 maja 2017 r., a ocena dorobku zawodowego nauczyciela sporządził w dniu 20 października 2017 r.

Zdaniem NIK, zbyt ogólne określenie terminów na wykonywanie zadań powoduje, że może wystąpić problem z ich mierzalnością. Ponadto mogą uniemożliwiać dyrektorowi OSM prawidłowy nadzór realizacji przez nauczycieli staży. Dlatego zasadnym byłoby, aby terminy te były bardziej dookreślone.

(dowód: akta kontroli str. 244-250, 275-284, 291-297, 315-320, 347-355, 397-406, 450-458, 471-477, 500-507, 549-557, 603-609, 668-670)

7. Uwaga NIK dotyczy również niedostatecznego udokumentowania obserwacji zajęć lekcyjnych prowadzonych w latach szkolnych 2014/2015-2016/2017 przez nauczycieli odbywających staż na stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego. Spośród dziesięciu nauczycieli odbywających staż udokumentowano obserwację zajęć prowadzonych przez siedmiu nauczycieli.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że lekcje otwarte prowadzone przez nauczycieli są obserwowane zarówno przez dyrektora, jaki i osoby pełniące w Szkole funkcje kierownicze.

W ocenie NIK obserwacje zajęć prowadzonych przez nauczyciela realizującego staż w ramach awansu zawodowego są jednym z podstawowych źródeł informacji o stopniu realizacji przez nauczycieli planów rozwoju zawodowego oraz nabywania przez nich umiejętności wynikających z § 7 ust. 2 lub § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli. Dlatego – zdaniem NIK – zasadne jest dokumentowanie przeprowadzanych obserwacji zajęć edukacyjnych nauczycieli w trakcie stażu.

(dowód: akta kontroli str. 264-271, 307-308, 342, 345, 416-422, 459-460, 587-595, 624-625, 646-650)

Ocena cząstkowa

Staż na stopnie awansu zawodowego nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego w OSM organizowano nie w pełni rzetelnie. Przypadki odstępstwa od obowiązujących zasad postępowania wystąpiły we wszystkich etapach prowadzenia staży, tj. dopuszczania do stażu (bez przepracowania przez nauczyciela wymaganego okresu dwóch lat od uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego, bez dostosowania planu rozwoju zawodowego nauczyciela do skróconego okresu stażu), nadzorowania przebiegu stażu (niepełne dokumentowanie prowadzonych obserwacji zajęć nauczycieli odbywających staże, niezapewnienie w pełni terminowego przygotowania sprawozdań nauczycieli z przebiegu stażu) i oceniania dorobku zawodowego nauczycieli (niezasięganie opinii Rady Rodziców, niedotrzymywanie terminów sporządzenia oceny).

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na zbyt ogólne określenie terminów realizacji zadań w planach rozwoju zawodowego nauczycieli oraz niedostateczne udokumentowanie obserwacji zajęć edukacyjnych realizowanych w trakcie stażu.

2. Wpływ awansu zawodowego nauczycieli na działalność szkoły

Opis stanu faktycznego

1. Przeprowadzone przez dyrektora OSM w latach szkolnych 2014/2015-2016/2017 ewaluacje wewnętrzne nie dotyczyły wpływu awansu zawodowego nauczycieli na jakość pracy szkoły.

Przeprowadzona w 2014 r. przez Centrum Edukacji Artystycznej ewaluacja zewnętrzna OSM wykazała stopień wysoki (ocena B) spełnienia wymagań w zakresie: „Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się”; „Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej”; „Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych”; „Szkoła lub placówka organizując procesy edukacyjne uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe

i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych⁹.

(dowód: akta kontroli str. 671-769)

2. Badanie kontrolne w zakresie wpływu awansu zawodowego nauczycieli, na jakość pracy szkoły przeprowadzono na próbie dziewięciu nauczycieli OSM (czterech nauczycieli dyplomowanych, którzy w roku szkolnym 2014/2015 zakończyli staż na stopień nauczyciela dyplomowanego oraz pięciu nauczycieli mianowanych, którzy zakończyli staż na stopień nauczyciela mianowanego w latach szkolnych 2014/2015, 2015/2016).

Czterech nauczycieli dyplomowanych objętych analizą zadeklarowało w roku zakończenia stażu realizację 15 różnych działań¹⁰ skutkujących podniesieniem jakości pracy szkoły, zaś w pierwszym roku szkolnym po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego realizowali oni 11 takich działań (o cztery mniej, tj. o 27%). W zakresie wdrożonych działań służących doskonaleniu pracy własnej¹¹ nauczyciele dyplomowani zadeklarowali wdrożenie w roku zakończenia stażu 19 różnych działań, które kontynuowali w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego.

Nauczyciele dyplomowani w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia awansu ukończyli 21 różnych form doskonalenia zawodowego, podczas gdy w roku szkolnym zakończenia stażu wzięli udział w 16 różnych formach doskonalenia (wzrost o 23%). Żaden z nauczycieli dyplomowanych objętych badaniem nie ukończył kursów kwalifikacyjnych, studiów drugiego stopnia, studiów podyplomowych, zarówno w ostatnim roku stażu, jak i w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego.

Wszyscy badani nauczyciele dyplomowani wykorzystywali technologie informacyjno-komunikacyjne¹² w prowadzeniu od 10% do 85% wszystkich zajęć lekcyjnych zrealizowanych w II semestrze roku szkolnego zakończenia stażu, zaś w II semestrze roku szkolnego następującego po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego technologie takie stosowano na poziomie od 10% do 90% zajęć lekcyjnych.

Nauczyciele dyplomowani zadeklarowali, iż w ostatnim roku stażu realizowali dziesięć godzin zajęć otwartych¹³ dla innych nauczycieli, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego zrealizowali siedem godzin zajęć otwartych dla innych tj. o trzy godziny mniej.

W roku szkolnym zakończenia stażu nauczyciele dyplomowani zadeklarowali realizację pięciu godzin zajęć szkoleniowych dla innych nauczycieli¹⁴, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego zrealizowali trzy godziny takich zajęć, tj. o dwie godziny mniej.

Tylko jeden z czterech nauczycieli (U.K.-A.) zarówno w ostatnim roku stażu, jak i w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego, prowadził jedno działanie związane z opracowaniem i wdrożeniem programu działań edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych lub innych związanych odpowiednio z oświatą, pomocą społeczną lub postępowaniem w sprawach nieletnich¹⁵.

⁹ Zgodnie z § 7 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. Nr 168 poz. 1324, ze zm.) – uchylone z dniem 1 września 2015 r.

¹⁰ Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

¹¹ Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

¹² Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

¹³ Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

¹⁴ Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

¹⁵ Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 4 lit. a rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

Nauczyciele dyplomowani w roku szkolnym zakończenia stażu nie wykonywali zadań dodatkowych¹⁶, tj. doradcy metodycznego, egzaminatora, eksperta do spraw awansu zawodowego nauczycieli, rzeczoznawcy ds. podręczników, konsultanta współpracującego z Centrum Edukacji Artystycznej. W pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego jeden nauczyciel spośród czterech objętych badaniem, został Koordynatorem Ogólnopolskiego Punktu Konsultacyjnego przy OSM.

Nauczyciel B.J. w roku zakończenia stażu realizował sześć zadań służących poszerzeniu zakresu działań szkoły¹⁷, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego zrealizował trzy takie zadania, tj. o trzy mniej (50%). Nauczyciel U.K.-A. zrealizował w okresie stażu siedem różnych działań służących poszerzeniu zakresu działań szkoły, podczas, gdy w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego zrealizował sześć zadań, tj. o jedno działanie mniej. Nauczyciel I.S. zadeklarował, że w ostatnim roku stażu zrealizował trzy różne działania służące poszerzeniu zakresu działań szkoły, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego zrealizował dwa takie zadania (o jedno mniej). Nauczyciel M.B. zadeklarował, iż nie realizował żadnych działań służących poszerzeniu zakresu działań szkoły zarówno w roku zakończenia stażu jak i w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego.

Nauczyciel B.J. w ostatnim roku stażu zadeklarował realizację sześciu różnych zadań we współpracy z innymi osobami, instytucjami i podmiotami na rzecz oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich¹⁸, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego we współpracy z innymi podmiotami zadeklarował realizację dwóch różnych zadań, tj. o cztery mniej. Nauczyciel U.K.-A. w ostatnim roku stażu zadeklarował realizację czterech zadań we współpracy z innymi instytucjami i podmiotami na rzecz oświaty, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego zrealizował dwa zadania we współpracy z innymi podmiotami na rzecz oświaty. Nauczyciel I.S. realizował w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego jedno zadanie we współpracy z innymi podmiotami na rzecz oświaty, zaś w ostatnim roku stażu realizował dwa zadania (o jedno więcej). Nauczyciel M.B. zadeklarował, iż zarówno w ostatnim roku stażu, jak i w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela realizował cztery zadania we współpracy z innymi podmiotami na rzecz oświaty.

Czterech nauczycieli dyplomowanych objętych analizą zadeklarowało, iż w ostatnim roku stażu, jak i w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego, uzyskali dziesięć¹⁹ znaczących osiągnięć zawodowych²⁰.

Spółród czterech nauczycieli dyplomowanych dwóch prowadziło w ostatnim roku stażu różne dodatkowe zajęcia dla uczniów w wymiarze przeciętnie 2,6 godzin tygodniowo, natomiast w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczania dyplomowanego takich zajęć nie prowadzono, ze względu na ograniczenia lokalowe.

Nauczyciele dyplomowani w ostatnim roku stażu przygotowywali siedmiu uczniów do udziału w różnych konkursach dla szkół artystycznych, zaś w pierwszym roku

¹⁶ Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 4 lit. b rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

¹⁷ Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt. 4 lit. c rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli. Prowadzenie zajęć w ramach tzw. „przedszkola muzycznego” oraz „Pikników na Sosnowej”; cykliczne (cztery razy w roku) organizowanie koncertów na terenie szkoły np. z okazji Dnia Babci, Dnia Dziadka, Dnia Matki. W ramach działalności poszerzającej nauczyciele przygotowywali uczniów do konsultacji muzycznych prowadzonych w ramach Ogólnopolskich Punktów Konsultacyjnych przy Centrum Edukacji Artystycznej.

¹⁸ Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 4 lit. e rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

¹⁹ Dyplom za zdobycie III Nagrody w III International Master Competition for Music Teacher w Warszawie dla duetu fortepianowego M.B. & B.J.; skomponowanie zbioru „Miniatur skrzypcowych”.

²⁰ Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 4 lit. f rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego zadeklarowali, iż przygotowali sześciu uczniów do udziału w różnych konkursach, tj. o jednego ucznia mniej.

Nauczyciele dyplomowani objęci badaniem nie wdrażali innowacji, ani podczas stażu, ani po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego.

(dowód: akta kontroli str. 770-786c)

3. W grupie badanych pięciu nauczycieli mianowanych dwóch ukończyło staż w roku szkolnym 2014/2015, zaś trzech w roku szkolnym 2015/2016.

Wszyscy badani nauczyciele brali udział w pracach organów szkoły²¹, zarówno w ostatnim roku stażu, jak i w kolejnych latach szkolnych po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego.

Wszyscy badani nauczyciele w roku zakończenia stażu na stopień nauczyciela mianowanego wzięli udział w łącznie 26 formach doskonalenia zawodowego²². W pierwszym roku po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego nauczycieli ci ukończyli 15 form doskonalenia zawodowego, tj. o 11 mniej. Dwóch nauczycieli, którzy ukończyli staż w roku szkolnym 2014/2015, w drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego wzięło udział w 12 formach doskonalenia zawodowego, tak jak miało to miejsce w ostatnim roku stażu.

Nauczyciele mianowani zadeklarowali realizację w ostatnim roku stażu 17 godzin zajęć otwartych²³ dla innych nauczycieli, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego cztery godziny takich zajęć, tj. o 13 (76%) mniej. Nauczyciele, którzy ukończyli staż w roku szkolnym 2014/2015 w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego zrealizowali łącznie dwie godziny zajęć otwartych, tj. o cztery godziny mniej niż w ostatnim roku stażu. W drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego obaj nauczyciele realizowali łącznie trzy godziny zajęć otwartych dla innych nauczycieli, tj. o trzy godziny mniej niż w ostatnim roku stażu.

W roku szkolnym zakończenia stażu na stopień nauczyciela mianowanego nauczyciele zadeklarowali realizację jednych zajęć szkoleniowych dla innych nauczycieli²⁴, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego realizowali trzy różne zajęcia szkoleniowe. Tylko jeden z dwóch nauczycieli, którzy zakończyli staż w roku 2014/2015, w drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego prowadził zajęcia szkoleniowe dla innych nauczycieli.

Dwóch nauczycieli spośród trzech, którzy ukończył staż w roku szkolnym 2015/2016, prowadziło w ostatnim roku stażu pięć różnych zajęć²⁵, uwzględniających potrzeby rozwojowe uczniów, problematykę środowiska lokalnego oraz współczesnych problemów społecznych i cywilizacyjnych²⁶, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego nauczyciele realizowali łącznie osiem różnych zajęć. Tylko jeden nauczyciel spośród dwóch, którzy ukończyli staż w roku szkolnym 2014/2015, zarówno w pierwszym, jak i drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego prowadził dodatkowe próby przed egzaminami, konkursami i popisami dla 13 uczniów.

Wszyscy nauczyciele, którzy ukończyli staż na stopień nauczyciela mianowanego w latach szkolnych 2014/2015, 2015/2016 nie prowadzili zajęć rewalidacyjnych dla uczniów

²¹ Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

²² Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

²³ Zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli

²⁴ Zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli

²⁵ „Poranki Chwały” – zajęcia formacyjno-biblijne, „Koronka dzieci” – spotkania modlitewno- formacyjne, „Schola rekolekcyjna” – zajęcia rekolekcyjno-muzyczne.

²⁶ Zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

z niepełnosprawnością w ostatnim roku stażu, ani po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego.

Wszyscy nauczyciele odbywający staż na stopień nauczyciela mianowanego w roku zakończenia stażu podjęło łącznie 19 różnych działań na rzecz środowiska lokalnego²⁷. W pierwszym roku po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego liczba podjętych działań wyniosła 24 i było ich więcej o pięć w porównaniu do ostatniego roku stażu. Dwóch nauczycieli, którzy ukończyli staż w roku szkolnym 2014/2015, zarówno w pierwszym jak i drugim roku po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego, podjęło o trzy takie działania więcej niż w ostatnim roku stażu.

Trzech spośród pięciu nauczycieli, którzy ukończyli staż na stopień nauczyciela mianowanego zadeklarowało, że w ostatnim roku stażu podjęli łącznie dziewięć zadań uwzględniających współczesne problemy społeczne i cywilizacyjne²⁸, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego czterech spośród pięciu nauczycieli podjęło łącznie osiem takich zadań. Nauczyciele, którzy ukończyli staż na stopień nauczyciela mianowanego w roku 2014/2015 nie podjęli realizacji zadań uwzględniających współczesne problemy społeczne i cywilizacyjne w drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego.

Czterech z pięciu nauczycieli mianowanych wykorzystywało w pracy technologię informacyjno-komunikacyjną²⁹ w różnym zakresie, tj. od 85% do 100% wszystkich zajęć lekcyjnych zrealizowanych w II semestrze roku zakończenia stażu. W pierwszym roku po uzyskaniu stopnia awansu zawodowego technologie takie stosowano na tym samym poziomie. Nauczyciele, którzy ukończyli staż na stopień nauczyciela mianowanego w roku szkolnym 2014/2015 wykorzystywali w pracy technologie informacyjno-komunikacyjne w 100%. Jeden z pięciu nauczycieli nie korzystał w pracy z technologii informacyjnej i komunikacyjnej ze względu na specyfikę pracy (nauczyciel świetlicy).

Wszyscy nauczyciele odbywający staż na stopień nauczyciela mianowanego nie sprawowali funkcji wychowawcy, ani nie uczestniczyli w pracy zespołu ds. ewaluacji wewnętrznej. Jeden z nauczycieli w ostatnim roku stażu współtworzył program profilaktyczno-wychowawczy szkoły, zadania tego nie kontynuował po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego. Jeden z nauczycieli, którzy ukończyli staż w roku szkolnym 2014/2015 stosował w praktyce zdobytą wiedzę z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki³⁰, zarówno w ostatnim roku stażu, jak i po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego.

Spośród pięciu nauczycieli mianowanych jeden nauczyciel prowadził w ostatnim roku stażu, a także w pierwszym roku po uzyskaniu tego stopnia awansu, zajęcia dodatkowe dla uczniów w wymiarze jednej godziny tygodniowo. Pozostali nauczyciele nie prowadzili takich zajęć, ze względu na ograniczenia lokalowe do ich prowadzenia.

Dwóch spośród pięciu nauczycieli mianowanych w ostatnim roku stażu przygotowywało sześciu uczniów do udziału w różnych konkursach³¹, zaś w pierwszym roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego przygotowali siedmiu uczniów do udziału w różnych konkursach, tj. o jednego ucznia więcej. Jeden nauczyciel spośród dwóch, który ukończył staż w roku szkolnym 2014/2015 w drugim roku po uzyskaniu stopnia nauczyciela

²⁷ Zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

²⁸ Zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

²⁹ Zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

³⁰ Zgodnie z § 7 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie awansu zawodowego nauczycieli.

³¹ XX Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Biblijnej, Ogólnopolski Konkurs Miniatur Skrzypcowych, XII Ogólnopolskie Żyrardowskie Spotkania Skrzypcowe.

mianowanego przygotowywał czterech uczniów do udziału w różnego rodzaju konkursach dla szkół artystycznych³².

Nauczyciele mianowani objęci badaniem nie wdrażali innowacji, ani podczas stażu, ani po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego.

(dowód: akta kontroli str. 787-811)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego nauczyciele kontynuowali zadania realizowane w ostatnim roku stażu, co w ocenie NIK, pozytywnie wpłynęło na podniesienie jakości działalności dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczej Szkoły.

Wszyscy nauczyciele dyplomowani objęci analizą, w pierwszym roku szkolnym po uzyskaniu tego stopnia kontynuowali realizację różnych działań skutkujących podniesieniem jakości pracy szkoły (m.in. poprzez prowadzenie zajęć w ramach „przedszkola muzycznego”, organizowanie imprez muzycznych (np. Pikników na Sosnowej), koncertów okolicznościowych oraz przygotowanie uczniów OSM do konsultacji muzycznych). Wszyscy nauczyciele dyplomowani po zakończeniu stażu wykorzystywali podczas zajęć lekcyjnych technologie informacyjno-komunikacyjne (na poziomie od 10% do 90% zajęć lekcyjnych). Nauczyciele ci, zarówno w trakcie stażu jak i po jego zakończeniu, prowadzili zajęcia dodatkowe przygotowujące uczniów do udziału w konkursach artystycznych. Spośród pięciu nauczycieli mianowanych objętych szczegółową analizą, wszyscy po ukończeniu stażu realizowali łącznie 24 różnych działań na rzecz środowiska lokalnego oraz wszyscy wykorzystywali podczas zajęć lekcyjnych technologie informacyjno-komunikacyjne (na poziomie od 85% do 100% zajęć lekcyjnych).

Wszyscy nauczyciele poddani szczegółowej analizie, zarówno w trakcie stażu jak i po jego zakończeniu, aktywnie uczestniczyli w różnych formach doskonalenia zawodowego. Czterech nauczycieli dyplomowanych w pierwszym roku po uzyskaniu tego stopnia awansu zawodowego ukończyło łącznie 21 różnych doskonalenia zawodowego (o 23% więcej niż w ostatnim roku stażu). Pięciu nauczycieli mianowanych w roku zakończenia stażu wzięło udział łącznie w 26 różnych formach doskonalenia zawodowego, natomiast w pierwszym roku po uzyskaniu tego stopnia uczestniczyli oni łącznie w 15 różnych formach doskonalenia.

3. Zapewnienie nauczycielom warunków do rozwoju i awansu zawodowego

Opis stanu
faktycznego

1. Dyrektor OSM określała roczne plany wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego na lata szkolne 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017. W planie finansowym OSM na lata 2015, 2016 i 2017 zaplanowano wydatki na doskonalenie zawodowe nauczycieli w kwotach 55.126 zł, 55.824 zł i 56.159 zł, co odpowiadało 0,8% planowanych rocznych środków na wynagrodzenie osobowe nauczycieli. Zaplanowane wydatki zrealizowano w 2015 r. w kwocie 45.556 zł, w 2016 r. – 8.059,85 zł, w 2017 r. (do 30 września) – 12.062,30 zł. W latach szkolnych 2015/2016 i 2016/2017 nauczyciele OSM korzystali z różnego rodzaju warsztatów, szkoleń, konferencji i seminariów ukierunkowanych głównie na przedmioty artystyczne. Przeprowadzano również szkolenia niezbędne wszystkim nauczycielom (dla nauczycieli przedmiotów artystycznych jak i ogólnokształcących), np. szkolenie

³² Regionalne Przesłuchania Centrum Edukacji Artystycznej uczniów Szkół Muzycznych I st., VIII Ogólnopolski Konkurs Skrzypcowy „Bajeczna Miniatura”, VIII Ogólnopolski Konkurs Skrzypcowy „Mistrz literatury dziecięcej Oskar Rieding”.

z prowadzenia szkolnego dziennika elektronicznego. Formy doskonalenia zawodowego były finansowane przez organ prowadzący, a organizowane przez OSM, inne szkoły muzyczne regionu łódzkiego, Centrum Edukacji Nauczycieli Szkół Artystycznych, Punkt Konsultacyjny Centrum Edukacji Artystycznej działający przy OSM, Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną Centrum Edukacji Artystycznej w Zduńskiej Woli. Nauczyciele OSM korzystali również z form doskonalenia finansowanego z innych źródeł, a organizowanych przez: Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi i Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

W roku szkolnym 2015/2016 wszyscy nauczyciele OSM brali udział w doskonaleniu zawodowym organizowanym w Szkole, w tym 31 nauczycieli w obowiązkowym szkoleniu dotyczącym prowadzenia elektronicznego dziennika lekcyjnego. W roku szkolnym 2016/2017 z doskonalenia zawodowego nie korzystało 48 nauczycieli tj. prawie 28% nauczycieli ogółem. Przeciętnie nauczyciel OSM ukończył 3,5 formy doskonalenia w roku szkolnym 2015/2016 i 2,2 w roku szkolnym 2016/2017.

(dowód: akta kontroli str. 812-827, 858-910, 932-989)

2. W latach szkolnych 2015/2016-2016/2017 nauczyciele uczestniczący w stażach na stopień nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego mieli założone w planach rozwoju zawodowego doksztalcenie i doskonalenie zawodowe. Realizowane w ramach staży różne formy doskonalenia zawodowego, finansowane były ze środków organu prowadzącego, bądź z innych środków publicznych. W latach szkolnych 2015/2016, 2016/2017 nauczyciele w trakcie stażu ukończyli średnio pięć form doskonalenia zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 29, 932-989)

3. W roku szkolnym 2017/2018 w OSM było 149 nauczycieli mianowanych i dyplomowanych, którzy byli zatrudnieni w tej szkole również w roku szkolnym 2015/2016. W tej grupie 18 nauczycieli (12%) po uzyskaniu stopnia nauczyciela mianowanego lub dyplomowego uzyskało dodatkowe uprawnienia zawodowe w postaci: stopnia naukowego doktora lub doktora habilitowanego, tytułu profesora sztuk muzycznych, ukończenia studiów podyplomowych, wpisu na listę ekspertów do spraw awansu zawodowego, wpisu na listę egzaminatorów, lub funkcji doradcy metodycznego. Przed uzyskaniem posiadanego stopnia awansu dodatkowe uprawnienia zawodowe uzyskało z tej grupy ogółem 26 nauczycieli (dotyczące: uzyskania stopnia naukowego doktora lub doktora habilitowanego, tytułu profesora sztuk muzycznych, ukończenia studiów podyplomowych, wpisania na listę ekspertów do spraw awansu zawodowego, wpisania na listę egzaminatorów).

(dowód: akta kontroli str. 993-997, 1066-1068, 1077)

4. Aktywność nauczycieli dyplomowanych w doskonaleniu zawodowym zbadano na próbie 12 nauczycieli, którzy ten stopień awansu uzyskali przed rokiem szkolnym 2015/2016. W okresie obywatela stażu na stopień nauczyciela dyplomowanego ta grupa nauczycieli ukończyła łącznie 102 formy doskonalenia zawodowego, tj. przeciętnie rocznie 2,8 formy doskonalenia przez każdego nauczyciela. W roku szkolnym 2015/2016 nauczyciele w tej grupie ukończyli łącznie 38 form doskonalenia, tj. przeciętnie 3,2 formy doskonalenia na jednego nauczyciela, w roku szkolnym 2016/2017 łącznie 24 formy doskonalenia, tj. przeciętnie 2 formy doskonalenia na jednego nauczyciela.

(dowód: akta kontroli str. 932-989, 1072, 1082)

5. Działania dyrektora motywujące do dalszego rozwoju zawodowego nauczycieli, w tym dyplomowanych, polegały przede wszystkim na przyznawaniu dodatków motywacyjnych

(w wysokości 1%-20% wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela)³³, a także przyznawaniu nagród za osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczej (z okazji Dnia Edukacji Narodowej). Nagrody te otrzymało: w 2014 r. – 70 nauczycieli, w tym 39 to nauczyciele dyplomowani, w 2015 r. – 65 nauczycieli, w tym 38 to nauczyciele dyplomowani, w 2016 r. – dziewięciu nauczycieli, wszyscy to nauczyciele dyplomowani. Dyrektor wnioskowała także wobec nauczycieli OSM o nagrody dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej³⁴, nagrody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego³⁵ oraz o Medale Komisji Edukacji Narodowej. Ponadto dyrektor składała wnioski do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o przyznanie odznaczeń nauczycielom³⁶. Przed rozpoczęciem roku szkolnego Dyrektor OSM na posiedzeniach rad pedagogicznych zobowiązywała nauczycieli do doskonalenia zawodowego.

W obowiązującym w OSM w latach 2014-2017 (do zakończenia kontroli) regulaminie przyznawania dodatku motywacyjnego nauczycielom przewidziano, jako jeden z warunków uzyskania dodatku, podnoszenie i doskonalenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych.

W OSM w latach szkolnych 2015/2016, 2016/2017 zatrudnionych było 57 nauczycieli dyplomowanych, którzy legitymowali się stażem zawodowym 20 lat pracy, w tym 10 lat po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego. W latach tych dyrektor nie podejmowała działań w celu doprowadzenia do wnioskowania przez organ nadzoru pedagogicznego o nadanie nauczycielowi OSM tytułu honorowego profesora oświaty.

(dowód: akta kontroli str. 662-664, 832-836, 843-846, 850-854, 911-919, 922-931, 998-1049, 1074)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na złożeniu przez Dyrektora OSM wniosku o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2017 r. do organu prowadzącego z opóźnieniem 68 dni.

Zgodnie z § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków³⁷, dyrektor szkoły do dnia 30 listopada danego roku, składa do organu prowadzącego wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w następnym roku budżetowym uwzględniające potrzeby, o których mowa w § 6 ust. 1 tego rozporządzenia. Wniosek taki na 2017 r. dyrektor OSM złożyła w dniu 6 lutego 2017 r.

Nieterminowe złożenie wniosku o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły w 2017 r., jak stwierdziła Dyrektor OSM wynika z dużej liczby obowiązków służbowych.

³³ W roku szkolnym 2014/2015 wypłacono dodatki motywacyjne w łącznej kwocie 53.791,72 zł, w 2015/2016 – 57.169,34 zł, w 2016/2017 – 56.664,06 zł.

³⁴ W latach 2014-2017 dyrektor skierowała 34 wnioski o nagrodę dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej, z czego 13 nauczycieli otrzymało nagrody I lub II stopnia.

³⁵ W latach 2014-2017 dyrektor skierowała dwa wnioski o nagrodę Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z czego jeden nauczyciel otrzymał nagrodę.

³⁶ Odznaka Honorowa „Zasłużony dla Kultury Polskiej”, Zasłużony Kulturze „Gloria Artis”, Dyplom Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Medal Złoty za Długoletnią Służbę, Medal Srebrny za Długoletnią Służbę, Medal Brązowy za Długoletnią Służbę.

³⁷ Dz.U. Nr 46 poz. 430, ze zm.

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli opóźnienie w działaniu dyrektora OSM może wpłynąć na prawidłowe ustalenie przez organ prowadzący planu doskonalenia zawodowego nauczycieli na dany rok, bowiem do jego ustalenia powinny być wykorzystane m.in. wnioski dyrektorów szkół (na podstawie § 6 ust. 3 powołanego rozporządzenia).

(dowód: akta kontroli str. 668-670A, 867-876, 922-925)

Ocena cząstkowa

W OSM zapewniono możliwość doskonalenia zawodowego nauczycieli. W roku szkolnym 2015/2016 z różnych form doskonalenia zawodowego skorzystali wszyscy nauczyciele, zaś w roku szkolnym 2016/2017 – 72%. Dofinansowanie doskonalenia zawodowego ze środków organu prowadzącego było uwarunkowane potrzebami Szkoły, pomimo, iż z opóźnieniem (68 dni) został złożony wniosek o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2017 r. Ze środków organu prowadzącego zapewniono dofinansowanie do form doskonalenia zawodowego nauczycielom uczestniczącym w stażach na stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego.

Nauczyciele OSM, poza uzyskiwaniem wyższych stopni awansu zawodowego, podejmowali działania służące ich dalszemu rozwojowi w formie studiów podyplomowych, uzyskiwania stopni i tytułów naukowych oraz dodatkowych uprawnień nauczycielskich, takich jak wpis na listę ekspertów do spraw awansu zawodowego nauczycieli i listę egzaminatorów.

Dyrektor Szkoły motywowała nauczycieli, w tym nauczycieli dyplomowanych do dalszego rozwoju zawodowego uwzględniając przy ustalaniu dodatku motywacyjnego udział w różnych formach doskonalenia zawodowego, a także przyznając nagrody za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze-opiekuńcze. Dyrektor OSM występowała również z wnioskami o nagrody Dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁸, wnosi o:

- 1) wyrażanie zgody na rozpoczęcie procedury awansu zawodowego nauczycielom, którzy posiadają odpowiedni okres stażu zawodowego;
- 2) zapewnienie adekwatności planu rozwoju zawodowego nauczyciela – w przypadku korzystania z uprawnień do ustalenia skróconego okresu stażu – do czasu trwania stażu;
- 3) terminowe dokonywanie oceny dorobku zawodowego nauczycieli za okres stażu na stopień awansu zawodowego;
- 4) zasięganie opinii Rady Rodziców przy sporządzaniu oceny dorobku zawodowego nauczycieli za okres stażu na stopień awansu zawodowego;
- 5) egzekwowanie od opiekunów staży na stopień awansu zawodowego nauczycieli terminowego przedstawiania projektów oceny dorobku zawodowego nauczyciela;
- 6) terminowe przedstawianie do organu prowadzącego wniosków w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli.

³⁸ Dz.U. z 2017 r. poz. 524; dalej: „ustawa o NIK”

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

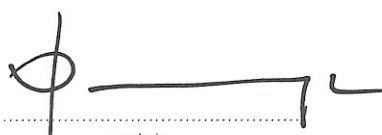
Warszawa, dnia 12 grudnia 2017 r.

Kontroler
Agnieszka Pawlikowska
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Dyrektor
Piotr Prokopczyk

.....
podpis